

Kink in de kabel (3)

Tien tips voor veilig graven rond kabels en leidingen

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen ontstaat tijdens graafwerkzaamheden nog regelmatig schade aan kabels en leidingen. In een tweetal artikelen zijn al de verantwoordelijkheden en de schadebehandeling inzake graafschades besproken. Tot slot een tiental praktische tips en aandachtspunten.

1. Weet of u goed verzekerd bent

Voor de machine waarmee wordt gegraven, dient een werkmateriaalverzekering te zijn afgesloten. Kijk daarbij met name of al uw werkzaamheden zijn meeverzekerd en hoe schade aan ondergrondse eigendommen is verzekerd. Trek als aannemer de verzekering voor de (graaf)machine na en vraag desnoods een kopie van de polis op. Ga als aannemer na of uw aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven dekking biedt voor graafschades en hoe.

2. Let op wat u tekent

Weet waaraan u begint en laat u informeren over de uit te voeren werkzaamheden en de omgeving waarin wordt gegraven. Let in een bestek op lastige werkomstandigheden, werk dat bijzondere risico's met zich meebrengt en de aanwezigheid van kwetsbare leidingen en oude kabels. Let op de voorwaarden die in het contract zijn opgenomen of waarnaar wordt verwezen, met name met betrekking tot verzekeringsverplichtingen en aansprakelijkheid.

3. Wat ligt er in de (graaf)machine?

- Instructiekaart zorgvuldig graven
- Graafincidentenformulier(en)
- Telefoon en indien nodig een (digitaal) fototoestel
- Lijst met belangrijke en handige telefoonnummers

4. Blijf zelfstandig nadenken en maak uw eigen keuzes

Zorg dat de kraanmachinist en de grondwerker voldoende zijn opgeleid, ter zake kundig zijn en volledig zijn geïnstrueerd. Zijn de Clic-tekeningen van het werkgebied volledig, actueel en op de werklocatie inzichtelijk voor iedereen? Hoe zit het met huisaansluitingen? Zijn alle ingetekende kabels en leidingen gevonden met proefsleuven en is de situatie in de grond duidelijk?

Kijk naar de omgeving. Zijn er bovengrondse kenmerken waardoor u kabels en leidingen kunt verwachten, zoals lantaarnpalen, verkeerslichten, informatiebordjes en verdeelhuisjes of kasten? En zijn of lijken deze kenmerken in tegenspraak met de Clic-tekeningen? Bedenk dat bij een melding van alleen elektra en gas bij woonhuizen op de Clic-tekeningen daar waarschijnlijk ook waterleidingen en rioolaansluitingen moeten liggen.

In alle gevallen geldt: begin in geval van twijfel of onduidelijkheid niet met graven of stop ermee. Neem contact op met uw leidinggevende, uw opdrachtgever of de netbeheerder. Weersta de druk die op u wordt uitgeoefend om door te gaan of uw neiging om door te gaan.

Goed werk begint met vooraf kabels en leidingen opsporen. ►

Ga nooit af op mondelinge toezeggingen

Een kraanmachinist is aan het werk bij een boer. De boer vraagt hem daarbij om even een slootkant bij te werken. Daarbij geeft de boer aan dat er ter plaatse geen kabels of leidingen in de grond zitten, voor zover hij weet. De kraanmachinist wil deze klant graag helpen en wat kan er tenslotte gebeuren? De machinist vertrouwt op de mondelinge informatie die wordt gegeven. Tijdens het bijwerken van de slootkant blijkt er toch een gasleiding in de grond te zitten.

De aansprakelijkheid ligt in dit geval bij de feitelijk graver. Diens werkmateriaalverzekeraar dient een schadebedrag van ruim € 2000,- voor zijn rekening te nemen. Een typisch voorbeeld van een te hoge servicebereidheid en te veel vertrouwen in hetgeen mondeling is besproken.

5. Hou altijd rekening met de aanwezigheid van kabels en leidingen

In de praktijk blijkt dat kabels en leidingen overal kunnen liggen. Op onverwachte plaatsen, zoals midden in een weiland, onder een bospad of direct onder bestrating die moet worden verwijderd. In de eerste vijftig centimeter liggen de nodige kabels, met name telefonie- en datakabels. Vraag altijd Klic-tekeningen op als u mechanisch in de grond werkt, ongeacht waar u werkt of hoe (on)diep u de grond in gaat.

6. Ga nooit af op mondelinge toezeggingen

Mondelinge afspraken hebben weinig tot geen waarde als eenmaal een schade is ontstaan. Het gaat dan om opmerkingen van de aannemer of de eigenaar van de grond als "Er ligt niets in de grond" of "Ik neem het risico wel". U ontkomt hiermee niet aan uw zelfstandige onderzoeksplicht als feitelijk graver en blijft aansprakelijk ten opzichte van de schadelijgende partij(en). Achteraf herinneren mensen zich hetgeen besproken is niet of anders en bewijs is dan bijna nooit voorhanden.

7. Wat te doen bij (bijna-)schade?

Stop met graven. Leg alles vast (graafincidentenformulier, foto's). Waarschuw de grondroerder of de netbeheerder. Meld de schade zo snel mogelijk bij uw verzekeraar en doe dat telefonisch als de ontstane schade omvangrijk is of zich complicaties voordoen.

Er kan sprake zijn van een afwijkende ligging van kabels en liggingen. Dat wil zeggen: meer dan één meter uit de theoretische ligging op de Klic-tekeningen. Als grondroerder moet u een afwijkende ligging melden bij de beheerder van het desbetreffende netwerk. Maak daarbij gebruik van het graafincidentenformulier. Op het aangeleverde kaartmateriaal kunt u de afwijkende ligging intekenen. U dient daarnaast Agentschap Telecom te informeren.

Het is aan de netbeheerder om in ieder geval binnen dertig werkdagen zijn kaartmateriaal aan te passen. Niet aangegeven netwerken of een afwijkende ligging waarbij de netbeheerder niet bekend is, kunt u direct bij het Kadaster aanmelden. Zo wordt het kaartmateriaal van ondergrondse netwerken in Nederland steeds vollediger en steeds nauwkeuriger. Dat is in het belang van iedereen.

Meld klachten over de werkwijze van netbeheerders (geen of traag informatie verstrekken, niet ter plaatse komen op verzoek, op andere wijze geen medewerking verlenen aan

een zorgvuldig graafproces) aan Agentschap Telecom, zodat dit met de klachten aan de slag kan gaan. U mag deze klachten ook neerleggen bij CUMELA via jvdleij@cumela.nl of (033) 247 49 00. Uw belangenorganisatie kan de klachten dan aankaarten bij de netbeheerders of andere maatregelen nemen waardoor het graafproces veiliger wordt.

8. Wat te doen na melding bij uw verzekeraar?

Laat de behandeling van de schade over aan uw verzekeraar. Informeer uw verzekeraar zo snel en volledig mogelijk. Verwijs partijen door naar uw verzekeraar. Ga niet zelf brieven sturen aan andere betrokkenen, schadeclaims betalen of openstaande facturen verrekenen. En laat u niet onder druk zetten of opjagen door een ander, zelfs niet als u wordt gedagvaard door een netbeheerder. Er is altijd tijd en gelegenheid voor overleg met uw verzekeraar.

9. Welke gevolgen zijn er bij het niet nakomen van de Richtlijn zorgvuldig graafproces?

Er ontstaat schade aan kabels en leidingen. Uw medewerkers kunnen letsel oplopen. Mensen en bedrijven kunnen overlast ondervinden. Uw werk komt stil te liggen en het kan u een slechte reputatie opleveren. U kunt aansprakelijk zijn, waarvoor u al dan niet verzekerd bent en waarbij u al dan niet een eigen risico moet dragen of uw premie wordt verhoogd. Los van een eventuele schade staan de forse boetes die u kunt oplopen als feitelijk graver en als grondroerder. Agentschap Telecom ziet toe op de naleving van de Grondroedersregeling. Het mag gericht en steekproefsgewijs controles uitvoeren en daar moet u medewerking aan verlenen. Agentschap Telecom mag waarschuwingen opleggen, maar ook boetes tot maximaal € 450.000,-. Na een zekere gewenningsperiode wordt het agentschap nu actiever en legt het ook daadwerkelijk boetes op.

10. Samen verantwoordelijk

Alle betrokkenen zijn en blijven samen verantwoordelijk voor het graafproces!

Voor verdere informatie:

- www.graafschade-voorkomen.nl
- www.kadaster.nl/klic
- www.agentschap-telecom.nl/vraag_en_antwoord

Herman Arissen schadebehandelaar